

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.8.2014
COM(2014) 501 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Letno poročilo 2014 o razvojni politiki in
politiki zunanje pomoči Evropske unije ter
njunem izvajanju v letu 2013**

{SWD(2014) 258 final}

**Globalna odgovornost
Globalna solidarnost
Globalne vrednote**

Pomoč državam in ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo

Razvojna politika Evropske unije (EU) še nikoli ni bila tako pomembna ali učinkovita. Uspešna je pri širjenju evropskih vrednot po vsem svetu, ki se hitro spreminja, pri čemer EU pridobiva vedno večji vpliv in ugled. Zlasti pa odločilno prispeva k našemu najpomembnejšemu cilju, ki je dokončno odpraviti skrajno revščino.

Leta 2013 je EU še naprej politično in finančno podpirala razvoj po vsem svetu. Za zunanjo razvojno pomoč je prispevala znaten znesek, in sicer 14,86 milijarde EUR. V skladu z agendo za spremembe¹, tj. načrtom Komisije za razvojno politiko z velikim učinkom, osredotočeno na pomoč državam in ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo, so glavne upravičenke te pomoči države z nizkimi prihodki in najmanj razvite države.

EU skupaj s svojimi 28 državami članicami torej še naprej ostaja največja svetovna donatorka pomoči. Zavedamo se, da bi lahko storili več, zlasti če želimo doseči naš skupni cilj, da do leta 2015 za razvoj namenimo 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND) EU. Prav tako se zavedamo, da razvojno sodelovanje pomeni več kot le denar. Ponosni smo na dosežke na področju pomoči državam v razvoju, ki jo podpira več kot 80 % evropskih državljanov² in v okviru katere se posebna pozornost namenja zlasti revščini. To pa prav tako vključuje zavezo, da partnerskim državam omogočimo, da prevzamejo nadzor, in zagotovimo čim učinkovitejšo pomoč.

Zagotovitev finančne podlage za razvoj

Evropski parlament je decembra 2013 odobril finančne instrumente za zunanje delovanje EU³ za obdobje 2014–2020. V ospredju tega svežnja v smislu razvoja je cilj odpraviti svetovno revščino, hkrati pa zagotoviti, da naše partnerske države prevzamejo nadzor nad lastnim razvojem.

Politične prednostne naloge EU za obdobje 2014–2020 se v večletnem finančnem okviru izražajo v finančnih sredstvih, prav tako pa večletni finančni okvir določa, kako se bodo dogovorjeni zneski porabili na področju zunanjega delovanja, vključno z razvojem. EU bo svoje delo z zunanjimi partnerji usmerila v štiri posebne prednostne naloge politike: širitev, sosedstvo, sodelovanje s strateškimi partnerji in razvojno sodelovanje.

Skupni dogovorjeni znesek za finančne instrumente zunanjega delovanja za obdobje 2014–2020 znaša nekaj več kot 51,4 milijarde EUR. Nadaljnjih 30,5 milijarde EUR bo na voljo za sodelovanje z Afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami (države AKP), pa tudi za

¹ COM(2011) 637 final, 13. 10. 2011.

² Posebna raziskava Eurobarometra št. 405 „EU Development Aid and the Millennium Goals“ (Razvojna pomoč EU in razvojni cilji tisočletja);

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_405_en.pdf.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1134_en.htm.

čezmorske države in ozemlja, in sicer prek 11. Evropskega razvojnega sklada, ki ni del proračuna EU.

Evropski parlament bo sodeloval pri določanju prednostnih nalog za zunanje sodelovanje EU, preden se bodo načrtovali zunanji finančni instrumenti. Ključni vidik bo tudi izboljšano usklajevanje med EU in državami članicami za čim večji učinek in prepoznavnost, zlasti s skupnim načrtovanjem pomoči.

EU tudi vedno bolj uporablja inovativne finančne vire za razvoj, vključno z mehanizmi kombiniranja in sredstvi zasebnega sektorja.

Izvajanje agende za spremembe

Evropska komisija je zaradi potrebe po najboljši možni uporabi naše zunanje razvojne pomoči uvedla spremembo v razvojni politiki; leta 2013 smo se še bolj približali doseganju našega glavnega cilja, tj. odpraviti skrajno revščino po vsem svetu znotraj ene same generacije.

Vlaganje za našo prihodnost

Svet, zlasti svet v razvoju, se hitro spreminja. Svetovni BDP se je od leta 2000 povečal za eno tretjino, vendar so države v razvoju tiste, ki so bile vodilne na tem področju, saj so v zadnjih desetih letih zagotovile 70 % svetovne rasti. BDP podsaharske Afrike se je od leta 2000 povečal za 84 %. Afrika je tako celina z najhitrejšo stopnjo rasti in najmlajšim prebivalstvom.

Zato je prišlo glede svetovnega vpliva in trgov do znatnega premika, in sicer z razvitega sveta na države v vzponu in najmanj razvite države. Pred petdesetimi leti so gospodarstva v vzponu in razvoju dosegla le 25 % svetovnega BDP. Danes je ta delež 50-odstoten in bo v naslednjem desetletju verjetno presegel 66 %. Ta dobra novica kaže, da razvojno sodelovanje ne pomeni samo solidarnosti, temveč tudi vlaganje v boljšo prihodnost, ki bo ugodna za vse.

Leta 2013 si je EU prizadevala, da bi izvedla priporočila politike iz agende za spremembe in obravnavala razvojne izzive, s katerimi se soočamo, pri čemer je posebno pozornost namenila najrevnejšim državam in državljanom na svetu ter področjem, na katerih lahko jasno zagotovi dodano vrednost.

Dobro upravljanje, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, demokracijo in pravno državo, ter podpora trajnostni in vključujoči rasti z gonili, kot sta trajnostno kmetijstvo in trajnostna energija, sta sklopa prednostnih nalog zavezniške politike, ki vzajemno krepiata temelje agende za spremembo.

Leta 2013 so bili organizirani nadaljnji ukrepi v zvezi z načrtovanjem znotraj držav za zagotovitev, da se ukrepi EU usmerijo v največ tri glavne sektorje, ki izražajo te prednostne naloge politike. Poleg tega nas agenda za spremembe zavezuje k zagotavljanju najmanj 20 % zunanje razvojne pomoči EU za podporo socialni vključenosti in človekovemu razvoju ter k pozornemu spremljanju financiranja podnebnih ukrepov. Načrti za skupno načrtovanje z državami članicami EU in drugimi donatorji so bili pripravljene v več kot 40 državah po vsem svetu in vključujejo številne ranljive države.

Vključujoča in trajnostna rast

Neustrezna prehranjenost je vzrok za smrt vsaj ene tretjine otrok v državah v razvoju in glavni vzrok smrti za 20 % mater. EU je leta 2013 okrepila svoja prizadevanja v boju proti svetovni lakoti, neustrezni prehranski varnosti in neustrezni prehranjenosti s predlogom nove politike v sporočilu Komisije „Krepitev prehrane mater in otrok v zunanji pomoči: okvir politike EU“. Sporočilo je bilo predstavljeno marca v Bruslju na srečanju gibanja za izboljšanje prehranjevanja, tj. svetovne platforme za reševanje izziva neustrezne prehranjenosti. Komisija si prizadeva izboljšati prehranjenost mater in otrok, da bi znižala stopnjo umrljivosti in bolezni ter odpravila ovire za rast in razvoj zaradi neustrezne prehranjenosti. Osrednji del naše politike je zaveza, da bomo do leta 2025 namenili 3,5 milijarde EUR za zmanjšanje števila otrok, ki zaostajajo v rasti, za sedem milijonov.

Kambodža povečuje izvoz riža

EU je podprla razvoj malih in srednjih podjetij (MSP) v **Kambodži** z nakazilom Skrbniškemu skladu več donatorjev, ki ga upravlja Mednarodna finančna korporacija, v višini 8,6 milijona EUR. EU je kot glavna donatorka omogočila, da program izboljšuje konkurenčnost MSP v sektorju riža. To vključuje nadgradnjo zmogljivosti za mletje riža v državi ter podporo za trženje kamboškega riža, ki je prejel nagrado za najboljši riž na svetu za leto 2012 in 2013. Na podlagi tega sta se vrednost in obseg izvoza leta 2013 več kot podvojila.

Približno 1,4 milijarde ljudi na svetu nima dostopa do elektrike, skoraj tri milijarde ljudi pa za kuhanje in ogrevanje uporablja trdna goriva, kot sta tradicionalna biomasa in premog. EU si je v okviru zaveze k pobudi Združenih narodov „Trajnostna energija za vse“ (SE4ALL) postavila cilj, da bo 500 milijonom ljudem do leta 2030 omogočila dostop do trajnostne energije, pri čemer je dodelila sredstva za triletno usklajevanje, razširjanje in spremljanje tega svetovnega prizadevanja.

Leta 2013 je EU podpirala projekte proizvodnje energije v vseh državah v razvoju, in sicer s svojimi mehanizmi kombiniranja nepovratnih sredstev za razvoj z drugimi kapitalskimi instrumenti. V podsaharski Afriki je bilo dodeljenih 400 milijonov EUR v okviru skrbniškega sklada EU za infrastrukturo v Afriki za spodbujanje znatnih naložb v višini najmanj 4 milijarde EUR. Za pomoč partnerskim državam pri izpopolnjevanju in razvijanju svojih politik, da bi lahko privabile zasebne naložbe, ki so potrebne za razvoj sektorja trajnostne energije, so na voljo pobude, kot je sklad za tehnično pomoč EU v vrednosti 80 milijonov EUR.

Med letoma 2007 in 2012 se je stopnja zaposlenosti svetovnega delovno sposobnega prebivalstva povišala s 60,3 % na 61,3 %. Za spodbujanje vključujoče rasti, ki najrevnejšim omogoča udeležbo v dejavnostih ustvarjanja dohodka, je 8,8 milijona ljudi prejelo pomoč EU, ki je med letoma 2004 in 2012 tudi omogočila tehnično in poklicno izobraževanje 7,7 milijona ljudi.

V ospredju novic leta 2013 so bile migracije. Sporočilo Komisije „Prizadevanja za maksimiranje razvojnega učinka migracij“⁴ je zagotovilo podlago za skupno stališče EU in njenih držav članic, predstavljeno v okviru dialoga na visoki ravni o mednarodni migraciji in razvoju, ki ga je 3. in 4. oktobra organizirala Generalna skupščina Združenih narodov. Stališče EU poudarja, da je treba migracije obravnavati kot gonilo vključujočega

⁴ COM(2013) 292.

gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja ter da razvojne strategije migracije in mobilnost priznavajo kot „dejavnike, ki omogočajo“ razvoj.

Dobro upravljanje

Leta 2013 je EU dosegla dodatni napredek pri izvajanju akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo⁵. Še naprej je dejavno podpirala organizacije civilne družbe in v več kot 20 državah so potekali posebni dialogi o človekovih pravicah. EU je napotila misije za spremljanje volitev za podporo demokraciji in demokratizaciji, med drugim na primer tudi v **Keniji, Pakistanu, Hondurasu in Maliju**.

EU je v okviru svoje skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) začela dve novi misiji: misijo EU za usposabljanje v **Maliju** in misijo pomoči EU za mejni prehod v **Libiji**. Skupno je EU leta 2013 napotila več kot 7 000 civilnih in vojaških uslužbencev v okviru 12 civilnih misij in štirih vojaških operacij.

Decembra 2013 sta Evropska komisija in visoka predstavnica za zunanje zadeve in varnostno politiko sprejeli skupno sporočilo „Celosten pristop zunanje politike EU k reševanju konfliktov in kriz“⁶, da bi se dodatno okrepila prizadevanja za bolj usklajene, celovite in učinkovite globalne ukrepe.

Mir in stabilnost

Za trajnostni razvoj in izkoreninjenje revščine sta potrebna mir in varnost, pri čemer velja tudi obratno. EU je imela še naprej vodilno vlogo pri prizadevanjih za spodbujanje miru in stabilnosti, saj se zaveda, da je lahko učinkovita uporaba razvojne pomoči ključnega pomena pri doseganju trajnih sprememb.

Mali je bil leta 2013 na primer visoko na dnevnem redu EU. Februarja je bila tej afriški državi ponovno zagotovljena razvojna pomoč, potem ko so malijski organi hitro sprejeli tranzicijski načrt za ponovno vzpostavitev demokracije in stabilnosti. Približno 250 milijonov EUR je bilo namenjenih za odziv na neposredne potrebe Malijcev, zlasti za varnost preskrbe s hrano, dostop do vode in komunalne infrastrukture ter nove predloge za pomoč pri oživitvi gospodarstva.

EU, Francija in Mali so leta 2013 v Bruslju organizirali veliko mednarodno konferenco „Together for a new Mali“ (Skupaj za novi Mali). Na konferenci je bilo za podporo razvojnih prednostnih nalog Malija namenjene 3,25 milijarde EUR, kar je odločilna uporaba podpore in solidarnosti z najvišjih ravni v mednarodni skupnosti.

Na mednarodni konferenci o **Somaliji** v Bruslju 16. septembra je EU namenila dodatnih 650 milijonov EUR za podporo pozitivnemu razvoju dogodkov v državi in zagotovitev, da si bo še naprej prizadevala za stabilnost in mir. Nova sredstva bodo namenjena zagotavljanju osnovnih storitev, kot so zdravstveno varstvo, pitna voda in izobraževanje.

Konferenca o novem dogovoru za Somalijo je pomenila mejnik v odnosih med EU in Somalijo, pri čemer je povezala mednarodno skupnost in Somalijo pri podpori somalijskega

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf.

⁶ JOIN(2013) 30 final, 11. 12. 2013.

pakta, namenjanju podpore za njegovo izvajanje in zlasti zavezo vseh strani k temu novemu političnemu procesu. EU je kot največja donatorka za Somalijo med letoma 2008 in 2013 zagotovila približno 521 milijonov EUR. Nekateri pomembni dosežki vključujejo šolanje za 40 000 otrok, zagotavljanje pitne vode za pol milijona ljudi in pomoč 70 000 ljudem na področju živinoreje.

EU je potrdila svojo dolgoročno zavezo podpori **Afganistanu** v prehodnem obdobju in desetletju preobrazbe. Mandat policijske misije Evropske unije v Afganistanu v podporo civilni policiji in pravni državi je bil podaljšan do 31. decembra 2014. Leta 2013 je EU namenila 196,5 milijona EUR za podporo lokalnemu razvoju in upravljanju, verodostojnim in preglednim volitvam, regionalnemu sodelovanju Afganistana s sosednjimi državami, razvoju kmetijstva in policiji.

Od novega izbruha nasilja proti koncu leta 2012 v **Srednjeafriški republiki** je EU okrepila svoje stike s partnerji. V sredini avgusta je Evropska komisija sprejela 10 milijonov EUR vreden program za stabilizacijo, in sicer v odziv na krizo po državnem udaru v okviru instrumenta stabilnosti. Nasilje med skupnostmi je povzročilo humanitarno krizo v državi, pri čemer je Komisija dodelila pomoč v višini 39 milijonov EUR. EU je tudi namenila 50 milijonov EUR za **mednarodno podporno misijo v Srednjeafriški republiki pod afriškim vodstvom (MISCA ali AFISM-CAR)**. Za misijo MISCA je predvidena nadaljnja podpora.

Pogodba o podpori za konsolidacijo države za **Slonokoščeno obalo** v vrednosti 115 milijonov EUR je bila ključni element splošne strategije EU, katere cilji leta 2013 so bili stabilizirati državo in ponovno okrepiti njen ugled ter spodbuditi vključujočo rast.

Solidarnost in podpora

EU je bila prav tako najizrazitejša in najbolj prepoznavna donatorka podpore prehodu **Mjanmara** v demokracijo in je tudi leta 2013 podpirala spremembe. Med obiskom mjanmarskega predsednika U Thein Seina v Bruslju je bila 5. marca izdana skupna izjava predsednika Van Rompuya, predsednika Barrosa in mjanmarskega predsednika. Izjava je bila pomemben mejnik v odnosih med EU in Mjanmarom, saj je oblikovala vizijo za vzpostavitev trajnega partnerstva ter prizadevanje za pripravo načrtov za demokratizacijo, nacionalno spravo in gospodarsko liberalizacijo.

Celovit okvir EU za Mjanmar določa cilje in prednostne naloge EU in držav članic za vzpostavitev trajnega partnerstva in spodbujanje tesnejšega sodelovanja z državo. To je skupno prizadevanje, ki vključuje ukrepe za spodbujanje miru, demokracije, razvoja in trgovine.

Novembra 2013, med prvo projektno skupino EU-Mjanmar, je komisar Piebalgs predlagal glavne sektorje za razvojno sodelovanje z Mjanmarom za obdobje 2014–2020, in sicer razvoj podeželja, izobraževanje, upravljanje in podpora vzpostavljanju miru.

Program SWITCH-SMART

Novembra 2013 je komisar Piebalgs v Mjanmaru uvedel program SWITCH-SMART (MSP za okoljsko odgovornost, odgovorno ravnanje in preglednost). Projekt podpira trajnostno proizvodnjo oblačil v Mjanmaru („made in Myanmar“) in si prizadeva za povečanje mednarodne konkurenčnosti MSP v tem sektorju. Triletni projekt se financira z nepovratnimi sredstvi EU v višini 2 milijona EUR, namenjen pa je zmanjšanju revščine z razvojem trgovine in zasebnega sektorja v Mjanmaru.

V **Siriji** so še naprej potekali spopadi, ki vplivajo tudi na stabilnost sosednjih držav, zlasti Libanona in Jordanije. EU je imela pomembno vlogo pri ohranjanju političnega dialoga z deležniki, da bi se dosegla politična sprava v Siriji, pri tem pa je bila dejavna tudi v pripravah na mirovno konferenco o Siriji (Ženeva II). Leta 2013 se je EU odločila za spremembo svojega režima sankcij v korist sirskega prebivalstva in sirske opozicije, medtem ko je še vedno izvajala pritisk na sirske režim. Za leto 2013 je vključila dodatni finančni sveženj v višini 400 milijonov EUR za kritje prednostnih potreb prizadetega prebivalstva v Siriji in v regiji. Leta 2013 so bile EU in njene države članice še naprej največje donatorke humanitarne pomoči (več kot 2 milijardi EUR) za 9,3 milijona ljudi, prizadetih zaradi konfliktov, pri čemer je od tega skoraj polovica otrok. Evropska pomoč doseže do 80 % prizadetega prebivalstva.

EU dejavno podpira izvajanje resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov o odpravi kemičnega orožja v Siriji ter zagotavlja materialno podporo za misijo ZN in Organizacije za preprečevanje kemičnega orožja (OPCW).

Sirski otroci, ki potrebujejo pomoč

S podporo EU je bil vsaj 780 000 otrokom v Siriji, Jordaniji in Libanonu, med katerimi jih je veliko v begunskih taboriščih ali so notranje razseljeni, omogočen dostop do šolske izobrazbe, prilagojene sirskega učnega načrta, tako da lahko nadaljujejo šolanje. Približno 10 000 učiteljev je zaključilo izobraževanje o metodah poučevanja ali psihosocialni podpori, da lahko učinkovitejše učijo prizadete otroke in jim nudijo podporo.

Pobuda EU – Otroci miru: odmev Nobelove nagrade v prihodnosti

Otroci so med najranljivejšimi žrtvami konfliktov. EU je po prejemu **Nobelove nagrade za mir za leto 2012** za svoje dosežke na področju miru na evropski celini denar namenila za pomoč otrokom po vsem svetu, ki so prikrajšani za odraščanje v miru.

V Kolumbiji so otroci deležni pomoči v okviru projekta, ki preprečuje novačenja otrok v oborožene skupine. V Južnem Sudanu se sredstva namenjajo za pomoč otrokom, da lahko po več letih konfliktov na novo začnejo svoja življenja. V Pakistanu pobuda podpira izobraževanje in zaščito otrok, razseljenih zaradi konfliktov. Novembra 2013 je EU potrdila svojo odločitev o nadaljevanju pobude „Otroci miru“, ko je napovedala, da bo namenila dodatna sredstva za nove projekte v letu 2014.

EU in njene države članice so se kot največje svetovne humanitarne donatorke v letu 2013 odločno odzvale na naravne nesreče, oborožene spopade in dolgotrajne krize. Leta 2013 je za pomoč za ublažitev krize Evropska komisija sama namenila več kot 1,3 milijarde EUR, to pomoč pa je prejelo kot 90 držav.

EU je junija 2013⁷ predstavila akcijski načrt za boljšo pripravljenost držav, izpostavljenih krizi, za obdobje 2013–2020, pri čemer je okrepila prizadevanja za boljšo pripravljenost navedenih držav.

⁷ SWD(2013) 227 final, 19. 6. 2013.

Tropski ciklon Haiyan, ki je 7. in 8. novembra 2013 prizadel **Filipine**, je bil eden od najhujših zabeleženih ciklonov v zgodovini. Zaradi svoje izredne moči in obsega je po ocenah neposredno prizadel od 14 do 16 milijonov ljudi, obseg uničenja pa je bil zelo velik. Število smrtnih žrtev je preseglo 10 000. Ciklon je sledil potresu z magnitudo 7,2, ki je stresel Filipine oktobra ter uničil domove in vire preživetja približno 350 000 ljudi.

EU se je nemudoma odzvala in za nujne humanitarne potrebe ter podporo hitremu izboljšanju in prizadevanjem za rekonstrukcijo namenila več kot 43 milijonov EUR. Pomagala je zagotoviti nemoten prehod z neposrednega kriznega upravljanja na to, da so si ljudje lahko ponovno začeli urejati življenja. Področja, na katerih se je posredovalo, so bila med drugim obnovitev dostopa do vode in komunalne infrastrukture, popravila energetske omrežij, osnovna zdravstvena oskrba, podpora za preživetje, zatočišča in popravilo infrastrukture za zagotovitev, da bo država bolj pripravljena na prihodnje tajfune ali potrese.

EU si je leta 2013 še naprej zelo dejavno prizadevala za olajšanje politične in gospodarske tranzicije. Zlasti je bila dejavna pri obravnavanju vedno večje polarizacije v Egiptu. Pomoč EU za **Egipt** je bila ponovno preučena po izbruhu nasilja, ko je bil odstavljen predsednik Mohamed Mursi. Zunanja razvojna pomoč EU je zdaj osredotočena na socialno-gospodarski sektor, namenjen ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo, in podporo civilni družbi.

Evropska sosedna politika (ESP) ostaja podlaga za ustvarjanje območja blaginje s sosednjimi državami EU, in sicer z okrepljenim političnim združevanjem, gospodarskim povezovanjem in tesnejšim sodelovanjem. Tudi v letu 2013 si je EU prizadevala za podporo in spodbujanje demokratičnih tranzicij v tej regiji ter dala na voljo približno 1,3 milijarde EUR v novih obveznostih. EU ostaja najpomembnejša trgovinska partnerica za skoraj vse države v sosedstvu.

Leta 2013 se je dosegel pomemben napredek pri izvajanju vzhodnega partnerstva. Vrh o vzhodnem partnerstvu, ki je potekal novembra v Vilni, je bil mejnik v odnosih EU z našimi najbližjimi vzhodnimi sosedami. Pogajanja z republiko **Moldavijo** in **Gruzijo** o pridružitvenih sporazumih, vključno s poglobljenima in celovitima sporazumoma o prosti trgovini, so se postopno zaključila, pridružitvena sporazuma pa sta bila parafirana.

Odnosi z **Ukrajino** so bili leta 2013 osredotočeni na pomoč državi pri izpolnjevanju pogojev za podpis pridružitvenega sporazuma, vključno s poglobljenim in celovitim sporazumom o prosti trgovini. Ukrajinska vlada je konec novembra naznanila svojo odločitev, da bo odložila podpis navedenih sporazumov. Vendar je bil med letom dosežen znaten napredek. Izplačila iz programov proračunske podpore, ki so bila ustavljena zaradi pomislekov v zvezi z upravljanjem javnih financ, so se končno sprostila, kar priča o pozitivnih ukrepih ukrajinskih organov. EU je zavezana k podpori ukrajinski gospodarski in finančni stabilizaciji, zlasti s podpiranjem razvoja civilne družbe in zasebnega sektorja.

Z novim evropskim instrumentom sosedstva kot pristopom na podlagi pobud, ki je eden ključnih vidikov obnovljene sosedne politike, bi lahko EU povečala svojo podporo partnerskim državam, ki dejansko izvajajo poglobljeno in trajnostno demokracijo, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, ter dosegajo dogovorjene reformne cilje.

Razvojni cilji tisočletja in nadaljnji cilji – dostojno življenje za vse ljudi na svetu

Leto 2013 je bilo ključno pri oblikovanju svetovnih razprav o okviru po letu 2015. Evropska unija in njene države članice so še naprej imele osrednjo vlogo v razpravah o razvojnem okviru, ki bo nasledil razvojne cilje tisočletja po letu 2015. Februarja 2013 je Komisija objavila

svoje pionirsko sporočilo „Dostojno življenje za vse“⁸, v katerem je opisala predlagano vizijo EU za okvir po letu 2015, in sicer da se do leta 2030 odpravi skrajna revščina in hkrati zagotovi trajnostni razvoj za planet, predložila pa je tudi načrt, s katerim bi se to lahko doseglo.

Ta vizija je bila podlaga za stališče EU o obdobju po letu 2015 in za razprave v Evropskem parlamentu. Poleg tega se je v okviru Združenih narodov odražala v poročilu Odbora ZN na visoki ravni, katerega član je bil komisar Piebalgs, in v končnem dokumentu o razvojnih ciljih tisočletja s posebnega srečanja Generalne skupščine ZN septembra v New Yorku. V tem dokumentu, ki so ga podprli vsi voditelji držav in vlad, je izraženo svetovno soglasje, da je potreben enoten in združen pristop k odpravi revščine in trajnostnemu razvoju.

Komisija je 23. septembra objavila nove rezultate, ki kažejo prispevek EU k svetovnemu boju proti revščini⁹ med letoma 2004 in 2012. Rezultati so izjemni. Dejstvo je, da je EU s finančnimi sredstvi pomagala zmanjšati svetovno revščino in podpreti razvojne cilje tisočletja, s čimer je milijonom ljudi omogočila boljše življenje. Zunanja razvojna pomoč EU je od leta 2004 na primer zagotovila dostop do boljše pitne vode več kot 70 milijonom ljudi (kar je več, kot je prebivalec Francije), 14 milijonom otrok je omogočila, da obiskujejo osnovno šolo, prav tako pa je 46 milijonov ljudi prejelo pomoč za zagotovitev varnosti preskrbe s hrano.

Pobuda EU za razvojne cilje tisočletja

Na svetovni ravni je bil do leta 2010 dosežen ogromen napredek v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja. Vendar je deset let po njihovem sprejetju veliko držav še vedno daleč od doseganja nekaterih od teh ciljev. EU je zato leta 2010 oblikovala novo pobudo za razvojne cilje tisočletja, pri čemer je zagotovila razpoložljivost sredstev, ki temeljijo na potrebah in uspešnosti, v vrednosti 1 milijarde EUR. Od tega je bilo 700 milijonov EUR usmerjenih v tiste razvojne cilje tisočletja, ki ostajajo največji izzivi, na primer lakota, zdravje mater in umrljivost otrok, preostalih 300 milijonov EUR pa je bilo dodeljenih državam z dobrimi rezultati pri izvajanju pomoči. Do zdaj je bilo v okviru pobude EU za razvojne cilje tisočletja finančno podprtih 70 projektov v 46 državah.

Pri prizadevanjih v okviru razvojnih ciljev tisočletja in svetovnega boja proti revščini je bil dosežen ogromen napredek tudi na področju boja proti virusu HIV, tuberkulozi in malariji. Po ocenah je bilo do konca leta 2013 z nepovratnimi sredstvi za več kot 140 držav, dodeljenimi iz Globalnega sklada za boj proti aidsu, tuberkulozi in malariji, zagotovljeno protiretrovirusno zdravljenje za aids za več kot 6,1 milijona ljudi, pri 11,2 milijona ljudi so bili odkriti in zdravljeni novi primeri nalezljive tuberkuloze, za preprečevanje malarije pa je bilo družinam zagotovljenih več kot 360 milijonov z insekticidom prepojenih mrež proti komarjem. Vendar so milijoni ljudi še vedno izpostavljeni tveganju okužb. Zato je EU konec leta 2013 napovedala, da bo za obdobje 2014–2016 povečala svoje prispevke v Globalni sklad na 370 milijonov EUR.

Evropski razvojni dnevi

⁸ COM(2013) 92 final, 27. 2. 2013.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-852_en.htm.

Okvir po letu 2015 in sporočilo „Dostojno življenje za vse“ sta bila leta 2013 tudi glavna tema evropskih razvojnih dnevov v Bruslju novembra 2013. Ta letni dogodek še naprej združuje oblikovalce politik, civilno družbo, raziskovalne organizacije in zasebni sektor iz razvitih držav in držav v razvoju v razpravah o dandanašnjih najpomembnejših razvojnih vprašanjih. Dogodek leta 2013 ni bil izjema, pri čemer je privabil rekordno število udeležencev, in sicer več kot 5 500.

Državljeni EU: pomoč državam v razvoju pomaga tudi nam

V posebni raziskavi Eurobarometra, izvedeni za evropske razvojne dneve v Bruslju 26. in 27. novembra, je 66 % državljanov EU menilo, da bi morala biti odprava revščine v državah v razvoju ena od glavnih prednostnih nalog EU. Približno dve tretjini ljudi (69 %) je menilo, da pomoč državam v razvoju koristi tudi EU in njenim državljanom.

Obeti za prihodnost

Leta 2014 si bo EU še dodatno prizadevala za napredek pri izvajanju agende za spremembe, pri čemer bo tudi povečala učinek razvojnega sodelovanja EU.

Ključna načela agende za spremembe bodo še naprej oblikovala proces načrtovanja za naše instrumente zunanjega delovanja in Evropski razvojni sklad. Pozivi iz agende za spremembe k okrepljeni vlogi zasebnega sektorja pri doseganju vključujoče in trajnostne rasti bodo preoblikovani v praktične predloge v sporočilu Komisije, ki bo predstavljeno v prvi polovici leta 2014.

Poleg tega agenda za spremembe poziva, naj EU zavzame pristop na podlagi pravic, tako da se bodo človekove pravice in upravljanje upoštevali kot pogoji, ki omogočajo napredek, razvoj in krepitev vloge ljudi. V skladu s tem si bo Komisija prizadevala, da bi se v celotni razvojni proces sistematično vključila načela človekovih pravic in standardi ter njihovo doseganje.

Leta 2014 bodo prizadevanja še naprej usmerjena v povečanje učinkovitosti in uspešnosti razvojnega sodelovanja, in sicer z izboljšanim usklajevanjem, doslednostjo politik in odgovornostjo. V zvezi s tem se bo dokončno oblikoval okvir EU glede rezultatov, skupni proces načrtovanja EU pa se bo nadalje razvil.

Evropska unija in njene države članice bodo nadaljevale svoja odločna prizadevanja, da bi razvojne cilje tisočletja dosegle pred zastavljenim rokom leta 2015, in bodo še naprej konstruktivno sodelovale v svetovnem procesu oblikovanja okvira po letu 2015 za naš nadaljnji napredek.

Leto 2015 bo po obetih torej ključno za razvoj. Parlament in Svet sta se na podlagi te ugotovitve konec leta 2013 približala sklepu o določitvi leta 2015 za evropsko leto razvoja. To bi bila idealna priložnost za Evropsko unijo, da bi svoje državljane obvestila o dodani vrednosti razvojnega sodelovanja EU in pokazala rezultate, ki jih je že dosegla. Prav tako se lahko izpostavi enkratna zmožnost EU, da združi moči svojih držav članic v boju proti revščini in zavzemanju za razvoj, mir in blaginjo po vsem svetu ter doseganju še boljših rezultatov v prihodnosti.